



Las Squadras

1

Informaziuns generalas e messadi tier la radunonza communal dils 14 da zercladur 2013

Messadi per la radunonza communal dils 14-06-2013

Messadi per la radunonza communal dils 14-06-2013 allas 20.00 uras en casa da scola a Surrein

La suprastonza communal suttametta a Vus las suandontas fatschentas:

1. Avertura e beinvegni
2. Elecziun da 2 dumbravuschs
3. Approbaziun dil protocol dalla davosa radunonza communal dils 05-06-2013
4. Tractaziun ed approbaziun dil project per la renaturaziun dil dutg atras il vitg da Surrein e concessiun dil credit brut leutier per mauns dalla votaziun all'urna
5. Orientaziuns
6. Varia

Tractanda 3: Protocol

Dil protocol dalla radunonza communal dils 05-06-2013 sa vegnir priu investa sin canzlia communal durant las uras da spurtegl. Avon radunonza ei il protocol ultra da quei exponius per investa. Il protocol sa era vegnir abonnaus per la summa da frs. 25.00 per onn tier l'administraziun communal.

Tractanda 4: Tractaziun ed approbaziun dil project per la renaturaziun dil dutg atras il vitg da Surrein e concessiun dil credit brut leutier per mauns dalla votaziun all'urna

Punct da partenza

En connex cul project dall'ovra Russein vegn il mir alzaus per 5 meters e cheutras vegnan pastiras e terren agricol sut l'aua. Plinavon cuora dameins aua egl ual dalla Val Russein denter il lag a Barcuns e la centrala giu sper il Rein.

Dameins aua egl ual dalla Val Russein munta era dameins pèschs en quellas auas. Tut quellas grevezias che l'ovra Russein caschuna agl ual dalla Val Russein, alla natira ed al maletg dalla cuntrada ein vegnidadas quantificadas en connex cul project da baghegiar dall'ovra. La finala ei resultau ch'il project sto risguardar la summa da rodund 2.57 milliuns francs per mesiras da cumpensaziun. Sco mesiras da cumpensaziun valan per exempel slargiadas

dils vaus d'uals e da flums per dar spazi all'aua da sederasar, renaturar uals e flums existents cun dismetter mirs da canal e siaras e dar al letg ina structura naturala, renaturar dutgs ed uals che flessegian en canalizaziuns ed auters canals sutterrans. Tuttas mesiras da cumpensaziun per l'ovra da Russein ston pia haver enzatgei da far cun aua.

Tenor pussevkladad dueien las mesiras da cumpensaziun vegnir realisadas sils intschess dallas duas vischnauncas pertuccadas dall'ovra Russein, pia ellas vischnauncas da Mustér e Sumvitg. All'entschatta han ils planisaders digl ambient anflau 11 pussevlas mesiras da cumpensaziun en quellas duas vischnauncas. Otg da quellas pussevlas mesiras da cumpensaziun ein vegnidadas strihadas, demai ch'ellas ein ord pliras raschuns buca realisablas.

La finala ein las suandontas treis mesiras da cumpensaziun vegnidadas integradas el project dall'ovra Russein culs cuosts leutier:

- renaturaziun dutg da Surrein, 1.770 milliuns francs,
- mesiras ellas ognas a Fontanivas, 1.840 milliuns francs,
- dislocar via da velos e loipa a Cahuons, 227'000 francs.

Ils 20 da fevrer 2013 ha la Regenza approbau il project dall'ovra Russein. Demai che la summa che stat a disposiziun per mesiras da cumpensaziun tonscha buca per realisar ils treis sura menziunai projects, ha la Regenza fixau las suandontas prioritads:

- 1. prioritad: renaturaziun dutg da Surrein,
- 2. prioritad: mesiras ellas ognas a Fontanivas,
- 3. prioritad: dislocar via da velos e loipa a Cahuons.

Sco emprem sa il dutg da Surrein vegnir baghegius e culs daners restonts san lu las mesiras ellas ognas a Fontanivas vegnir realisadas. Il project per dislocar la via da velos e la loipa a Cahuons duei buca vegnir realisaus enteifer il project dall'ovra Russein. Quel sa vegnir finanziaus cun mieds finanziaus davart digl uffeci da natira ed ambient en rama da 90 % dils cuosts totals. Il project previus sto vegnir realisaus el decuors dad uonn, demai ch'il Rein da Sumvitg ha gia igl onn vargau magliu naven ina part dalla via da velos ed il prighel che l'entira via daventa in'unfrenda d'auas grondas ei fetg gronds. La davosa radunonza communal ei s'occupada cun quei project.

Tuttas mesiras da cumpensaziun ston esser realisadas entochen che l'ovra Russein vegn messa en funcziun igl onn 2015. San quellas ni autras mesiras equivalentas ellas duas vischnauncas buca vegnir realisadas enteifer quei temps, vegnan ils daners restonts pagai el fondo cantunal pil schurmetg dalla natira e dalla patria.

Project renaturaziun dutg da Surrein

Il project dalla renaturaziun dil dutg da Surrein cuntegn ils suandonts elements:

- adattaziun dalla tschaffada a Mulin,
- tschaffadas novas pils dutgs a Casanova ed a Giachentrina,
- vau natural pil dutg,
- canals sutterrans pil dutg sut vias e stretgas ora,
- punts per vias d'access e piogns per pedunzs,
- laghet a Curtin d'Uaul ed a Plazzas,
- fontaunas novas,
- formaziun naturala cun plontas e caglias el perimeter dalla meglieraziun funsila a Reits ed a Cagliezi.



Ils plans dil project da construcziun sco era las visualisaziuns ein pendi ora en casa da scola a Surrein entochen il di dalla radunonza. Interessai san prender investa da quels mintga luverdi dallas 07.00 – 18.00 uras.

Tier l'elaboraziun dils detagls pil project d'execuziun duei tenor pusseivladad vegnir risguardau ils interess dils convischins directamein pertuccai.



Il project actual quenta cun cuosts totals da rodund 1.770 miliuns francs. Ils cuosts da baghegiar muntan rodund 1.370 miliuns francs. Vitier vegn ina indemnizaziun unica alla vischnaunca pil dretg d'utilisaziun dil spazi necessari pil dutg en pustget ella summa da 400'000 francs. Quella summa vegn calculada sin fundament dalla lescha davart beins e dretgs immobiliars da nossa vischnaunca e duei vegnir reservada per lavurs da tgira e manteniment dil dutg. La suprastanza communal duei fixar las modalitads necessarias persuerter.

Ils cuosts pil dutg enteifer il perimeter dalla meglieraziun a Reits ed a Caglieci vegnan finanziazi directamein entras la meglieraziun funsila ed ein buca cunteni els sura menziunai cuosts totals. La cumissiun da meglieraziun ha gia decidiu da realisar quellas duas parts dil dutg che ein lu era mesiras da cumpensaziun pil project dalla meglieraziun. El cass che la vischnaunca decida da buca realisar il dutg, crodan era quellas duas parts e la meglieraziun sto tscherchar autras pusseivladads per sias mesiras da cumpensaziun.



Convegna d'utilisaziun pil dutg

Per saver reglar la tgira ed il manteniment dil dutg e tut quei che ei necessari pil funcziunar dils indrezs da quel, sco per definir igl agir tier situaziuns extraordinarias, ei ina convegno d'utilisaziun vegnida elaborada. Quei document ei ina part dil project e duei vegnir approbaus entras l'Ovra Russein SA, la vischnaunca, la corporaziun d'alps Sumvitg ed ils uffecis cantunals involvi. Quella convegno ei buca fixa. Ella sa e duei vegnir adattada, sche situaziuns semidadas pretendan quei.



Ella curvegna d'utilisaziun ei en special reglau il suandont:

- Il manteniment dallas tschaffadas, dil dutg, dils laghets, dallas punts, dils piogns e da tut ils ulteriurs indrezs ei caussa dalla vischnaunca. La vischnaunca sa incaricar tiarzas persunas cun lavurs da tgira e manteniment.
- Tier auas grondas vegn ina part ni era tut l'aua menada directamein dallas tschaffadas ella canalisaziun ed el Rein.
- En cass ch'il dutg schela en e l'aua inundescha las vias ed il contuorn, vegn l'aua menada directamein dallas tschaffadas ella canalisaziun ed el Rein.
- Els laghets eisi scumandau da far bogh.
- Ord ils laghets astga vegnir priu aua per schuar ni per stizzar fiug mo cul consentiment dalla vischnaunca e dalla survigilanza da pesca.
- Ir sin glatsch sils laghets ei lubiu mo suenter che la vischnaunca ha dau liber il glatsch.
- La pesca el dutg ed els laghets vegn regulada tenor la legislaaziun da pesca cantunala.
- La pasculaziun dil pustget ei vinavon pusseivla sco oz.
- El cass che las rivas vegnan donnegiadas dils tiers ni che memia bia grascha vegn ell'aua e tschufrogna quella, ston las parts corrispudentas dil pustget vegnir claussas ora.
- La cultivaziun da surfatschas fetg pintgas che san buca pli vegnir pasculadas dils tiers succeda entras la vischnaunca ni tiarzas persunas.
- Il project preveda neginas plantas enteifer il vitg, cun excepziun d'entginas plantas avon baselgia. Plantas ein previdas mo per las parts dalla meglieraziun. Ils vischins spel dutg san giavischar plantas, era pli tard.
- El contuorn pli stretg dil dutg e dils laghets astga buca vegnir deponiu neiv ni dalla vischnaunca ni da privats. Tier gronds quantums da neiv sto quella vegnir fiersa en loghens adattai ni transportada naven entras la vischnaunca.
- L'adattaziun da lingias privatas e publicas dalla vischnaunca en connex culla construcziun dil dutg ei caussa dalla vischnaunca. Pli tard surpren la vischnaunca il surpli da cuosts che sedattan per lingias privatas en connex cul dutg. Tuttas lingias publicas ein caussa dil proprietari dalla lingia (swisscom, Repower e.a.v.).
- Pils parcadis existents privats dat ei neginas midadas.
- Per parcadis tier occasiuns specialas san las surfatschas libras vegnir duvradas.
- Il diever dil pustget per far ora lenna ei era egl avegnir pusseivels sco gia oz.
- Tier la scargada, per occasiuns culturalas ed auter sto vegnir s'adattau al plaz liber.
- Tier raunas, rattuns, siarps ed auters animals duei vegnir reagau commensuradamein silla situaziun che sedat cun allontanar ils animals sche quei fa basegns. Responsabla persunter ei la vischnaunca che sa incaricar tiarzas persunas sco per exempel il guardiaselvaschina.

Ulteriuras fotografias cun visualisaziun dil dutg ein d'anflar sin www.sumvitg.ch.

Sera d'orientaziun dil vischinadi da Surrein

La sonda dils 27 d'avrel 2013 ha il vischinadi da Surrein envi-dau ad ina sera d'orientaziun. En ina votaziun consultativa ein ins leu s'exprimius per la realisaziun dil dutg da Surrein.

Proposta

La suprastanza communal propongna alla radunonza communal d'approbar il project per la renaturaziun dil dutg atras il vitg da Surrein e da conceder il credit brut persuerter per mauns dalla votaziun all'urna.

Informaziuns cuortas

Musical "Ord controlla" (13-18 da matg 2013)

Per l'emprema e la secunda rs Arbelina, Fabian e Samuel

Duront che la tiarza rs ei stada a Tenero, havein nus giu la pusseivlad da far in musical. Ils texts pil musical havein nus gia empriu ordavon. Las scenas havein nus giugau duront l'entir'jamna tochen ch'ellas sesevan. Il reschissur *Baseli Tomaschett* ha accumpignau nus ed ha mussau massa caussas ch'ins drova per in musical. Cun agid dil *Clau Maissen* ed entginAs scolastAs e scolarAs havein nus saviu crear las culissas enteifer dus dis.

La dunna dil Baseli, l'*Esther*, ha smincau nus e gidau d'anflar ils costums adattai per nossas scenas. La gievgia havein nus gentau en scola. Il gentar havein nus scolarAs fatg cun agid da nossa scolasta da cuschinar, la *Rosvita Deplazes*. Il venderdis avonmiezdi havein nus giu emprova generala avon entgins scolarAs dallas scolas dalla vischnaunca da Sumvitg e da Trun. Il venderdis e la sonda sera havein nus giu la presentaziun da nies musical "Ord controlla".

L'jamna da project ei stada per nus fetg intensiva, denton havein nus tuttina giu grond plascher. Cun ina buna lavur el team havein nus saviu far in magnific musical. Per nus eis ei stau fetg bi d'astgar guder aunc inaga in fetg bi temps en scola, perquei che nus essan l'auter onn giu Trun a scola. Ei ha rendiu fetg da dar aschi ina gronda breigia per far quei musical.



Engraziel fetg a tuttAs personas involvidas per il beinreussir da nies project.



Editura

Vischnaunca Sumvitg, Quadras su 5, 7175 Sumvitg
telefon: 081 920 25 00, fax: 081 920 25 08,
e-mail: info@sumvitg.ch